

శ్రీమద్భాగవతం

ః త్రై గురు పూర్ణాంశి ॥

గురుప్ర్భువ్యాహ గురుర్యిష్టః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్నాక్షాత్ పరం బ్రహ్మ, తప్సై శ్రీగురవే నమః ॥

ః త్రైఖిర్ పూర్ణాంశి ॥

శారదేందు ప్రకాశాయ శారదాగమహేతవే ।
శారదాపతి పూజ్యాయ శ్రీనివాసాయ తే నమః ॥

ః అథ ర్థంక్ల్యః ॥

శ్రీమదాదివరాహాక్షేత్రే-విరాజమానస్య-నిత్య శుద్ధ బుద్ధ ముక్త స్వభావస్య-లీలా గృహీత
విగ్రహస్య-శ్రీ పద్మావతీ జానే: -అనుగ్రహేణ-అస్మాకం-సర్వేషాం-బుద్ధి శుద్ధధ్రం-
విద్యాభిపుఢ్యధ్రం-భక్తి జ్ఞాన వైరాగ్యది-తదనుకూల-సర్వ సంపత్ సమృఢ్యధ్రం-
శ్రీ పరమేశ్వరప్రీత్యధ్రం-శ్రీమద్భాగవత పారం కరిష్యామహే.

అస్య-శ్రీమద్భాగవతస్తోత్ర మహామంత్రస్య-నారద బుధి: -బృహతీ భండః: -శ్రీకృష్ణ:
పరమాత్మా దేవతా-బ్రహ్మ బీజం-భక్తి: శక్తి: -జ్ఞాన వైరాగ్యే కీలకం-అస్మాకం
శ్రీమద్భాగవత్పూసాదసిద్ధ్యర్థే పాతే వినియోగః ॥

ః ధైశ్వరం ॥

నారాయణాశని వరాయుధ సిద్ధిహస్తమ్ ।
వ్యాసప్రసూత శుకవీర సమూహశస్తమ్ ॥
పాపాలిశత్రు పరిమర్ధన కామతస్తమ్ ।
శస్త్రాలయం విశత భాగవతం ప్రశస్తమ్ ॥

శ్రీమద్భాగవతం ప్రవచనం - బహుశ్రీ కుప్పా విశ్వనాథ శర్మ గారిచే ప్రారంభం

శ్లోక పారాయణం -శ్రీమాన్ కె.వి.ఎస్.వి.జి.శేషాచార్యులు మరియు
బహుశ్రీ డా. పి.వి.ఎన్.ఎన్. మారుతి గార్లచే...

శ్రీమద్బాఖగంత

ప్రశ్న స్వంధః

అథ శ్రీమద్బాగవతే పారమహంస్యం సంహితాయాం షష్ఠస్యుంధే పంచదశోఽధ్యయః
హిరణ్యనాభః కౌసల్యః త్ర్యతదేవ బుత్ధవ్యజః

ఏతే పరే చ సిద్ధేశాశ్వరంతి జూనహేతవః || 6-15-15 ||

తస్యాద్యవాం గ్రామ్యపకోర్చుమ మూడుధియః ప్రభూ

ಅಂಗಿರಾ ಉವಾಚ

ఆహం తే పుత్రకామస్య పుత్రదోఽస్ఫుంగిరా నృప

ఇతిం త్వాం పుత్రశోకేన మగ్నం తమసి దుస్తరే

అతదర్శమనుస్విత్య మహాపురుషగోచరం ॥ 6-15-18 ॥

ಅನುಗ್ರಹ್ಯ ಭವತಃ ಪ್ರಾಪ್ತಾವಾವಾಮಿಹ ಪ್ರಭೋ

లతదైవ తే పరం జ్ఞానం దదామి గృహమాగతః

జ్ఞాత్వన్యాభినివేశం తే పుత్రమేవ దదావహం || 6-15-20 ||

ఆధునా పుత్రిణాం తాపో భవతైవానుభూయతే

ఏవం దారా గృహ రాయో వివిధైశ్వర్యసంపదః   ॥ 6-15-21 ॥

శబ్దయశ్చ విషయాశ్చలా రాజ్యవిభూతయః

మహిళా రాజ్యం బలం కోశీ భృత్యామాత్యసుహృజునాః

సర్వో పి శూరసేనేమే శోకమోహభయార్తిదాః

గంధర్వనగరప్రభ్యః స్వప్నమాయామనోరథాః   ॥ 6-15-23 ॥

దృశ్యమానా వినార్థేన న దృశ్యంతే మనోభవాః
కర్మభిర్ధాయతో నానాకర్మాణి మనసో_భవన్

॥ 6-15-24 ॥

అయం హి దేహినో దేహౌ ద్రవ్యజ్ఞానక్రియాత్మకః
దేహినో వివిధక్కేశసంతాపకృదుదాహృతః

॥ 6-15-25 ॥

తస్మాత్మవస్థేన మనసా విమృశ్య గతిమాత్మనః
దైతే ద్రువార్థవిత్రంభం త్యజోపశమమావిశ
నారద ఉవాచ

॥ 6-15-26 ॥

ఏతాం మంత్రోపనిషదం ప్రతీచ్ఛ ప్రయతో మమ
యాం ధారయన్ సప్తరాత్రాద్ర్వష్టా సంకర్షణం ప్రభుం

॥ 6-15-27 ॥

యత్వాదమూలముపసృత్య నరేంద్ర పూర్వే
శర్వాదయో బ్రహ్మమిమం ద్వైతయం విసృజ్య
సద్యస్తదీయమతులానధికం మహిత్వం
ప్రాపుర్వవానపి పరం న చిరాదుషైతి

॥ 6-15-28 ॥

ఇతి శ్రీమద్భాగవతే పారమహంస్యం సంహితాయం షష్ఠస్యుంధే పంచదశో_ధ్యాయః

అథ శ్రీమద్భాగవతే పారమహంస్యం సంహితాయం షష్ఠస్యుంధే షోదశో_ధ్యాయః
శ్రీశుక ఉవాచ

అథ దేవబుషీ రాజన్ సంపరేతం నృపాత్మజం
దర్శయిత్వేతి హౌవాచ జ్ఞాతీనామనుశోచతాం

॥ 6-16-1 ॥

నారద ఉవాచ
జీవాత్మన్ పశ్య భద్రం తే మాతరం పితరం చ తే
సుహృదో బాంధవాస్తప్తాః శుచా త్వత్పుతయా భృతం
కలేవరం స్వమావిశ్య శేషమాయుః సుహృదప్యతః
భుంక్య భోగాన్ పితృప్రత్మానధితిష్ఠ నృపాసనం

॥ 6-16-2 ॥

॥ 6-16-3 ॥

జీవ ఉంచాచ

కన్సిన్ జన్మన్యమీ మహ్యం పితరో మాతరో_భవన్
కర్మభిర్భామ్యమాణస్య దేవతిర్ముయోనిషు

॥ 6-16-4 ॥

బంధుజ్ఞాత్యరిమధ్యస్థమిత్రోదాసీనవిద్విషః:
సర్వ ఏవ హి సర్వేషాం భవంతి క్రమశో మిథః:

॥ 6-16-5 ॥

యథా వస్తుని పణ్యాని హేమాదీని తతస్తతః:
పర్యటంతి నరేష్వవం జీవో యోనిషు కర్మము

॥ 6-16-6 ॥

నిత్యస్యార్థస్య సంబంధో హ్యానిత్యో దృశ్యతే సృషు
యావద్యస్య హి సంబంధో మమత్వం తావదేవ హి

॥ 6-16-7 ॥

ఏవం యోనిగతో జీవః స నిత్యో నిరహంకృతః:
యావద్యత్రోపలభ్యేత తావత్వత్వం హి తస్య తత్

॥ 6-16-8 ॥

ఏష నిత్యో_వ్యయః సూక్ష్మ ఏష సర్వాశ్రయః స్వదృక్
అత్యమాయాగుణైర్వశమాత్మానం సృజతి ప్రభుః:

॥ 6-16-9 ॥

న హ్యాస్యాతిప్రియః కశ్మిన్ నాప్రియః స్వః పరో_పి వా
ఏకః సర్వధియం ద్రవ్ష్టా కర్తృణాం గుణదోషయోః

॥ 6-16-10 ॥

నాదత్త ఆత్మా హి గుణం న దోషం న క్రియాఫలం
ఉడాసీనవదాసీనః పరావరదృగీశ్వరః:

॥ 6-16-11 ॥

శ్రీశుక ఉంచాచ

ఇత్యదీర్ఘ గతో జీవో జ్ఞాతయస్తస్య తే తదా
విస్మితా ముముచుః శోకం భిత్త్వో_త్వోస్మాశుంఖలాం

॥ 6-16-12 ॥

నిర్వత్య జ్ఞాతయో జ్ఞాతేర్దేహం కృత్యోచితాః క్రియాః
తత్యజ్ఞార్థస్యజం స్నేహం శోకమోహభయార్తిదం

॥ 6-16-13 ॥

బాలఫోయ్ ప్రీడితాస్తత్ర బాలహత్యాహతప్రభాః
బాలహత్యాప్రతం చేరుర్భాప్తాప్తర్యన్నిరూపితం
యమునాయాం మహారాజ స్వరంత్యో ద్విజభాషితం

॥ 6-16-14 ॥

స ఇత్తం ప్రతిబుద్ధాత్మా చిత్రకేతుర్మీజోక్తిభిః
గృహంధకూపాన్నిప్రాణంతః సరఃపంకాదివ ద్విపః

॥ 6-16-15 ॥

కాలింద్యం విధివత్స్నాత్వ కృతపుణ్యజలక్రియః
మానేన సంయతప్రాణో బ్రిహ్మపుత్రావవందత

॥ 6-16-16 ॥

అథ తస్మై ప్రపన్మాయ భక్తాయ ప్రయత్నాత్మనే
భగవాన్నారదః ప్రీతో విద్యామేతామువాచ హ

॥ 6-16-17 ॥

ఓం నమస్తుభ్యం భగవతే వాసుదేవాయ ధీమహి
ప్రద్యమ్మాయనిరుద్ధాయ నమః సంకర్షణాయ చ

॥ 6-16-18 ॥

నమో విజ్ఞానమాత్రాయ పరమానందమూర్తయే
ఆత్మారామాయ శాంతాయ నివృత్తాయైత్తప్పయే

॥ 6-16-19 ॥

ఆత్మానందానుభూత్యై నృస్తశక్త్యార్గ్యయే నమః
హృషీకేశాయ మహతే నమస్తే విశ్వమూర్తయే

॥ 6-16-20 ॥

వచస్యపరతే_ప్రాప్య య ఏకో మనసా సహ
అనామరూపశ్చిన్నాత్మః సో_ఉవ్యాస్మః సదసత్పరః

॥ 6-16-21 ॥

యస్మిన్నిదం యతశ్చేదం తిష్ఠత్యేవ్యేతి జాయతే
మృణ్యాయేప్యై మృజ్జతిస్తస్మై తే బ్రిహ్మణో నమః

॥ 6-16-22 ॥

యన్న స్మిశంతి న విదుర్మోబుధీంద్రియసవః
అంతర్భహిశ్చ వితతం హ్యోమవత్తన్తతో_స్మిహం

॥ 6-16-23 ॥

దేహంద్రియప్రాణమనోధియో_మీ
యదంశవిద్ధాః ప్రచరంతి కర్మసు
నైవాన్యదా లోహమివాప్రతప్తం
స్థానేము తద్దప్రాప్తమేతి

॥ 6-16-24 ॥

ఓం నమో భగవతే మహాపురుషాయ మహానుభావాయ
మహావిభూతిపతయే సకలసాత్మపరివృధ

నికరకరకమలకుడ్యోపలాలితచరణ
రవిందయుగల పరమ పరమేష్టిన్ నమస్తే

॥ 6-16-25 ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

భక్తాయైతాం ప్రపన్హాయ విద్యామాదిశ్య నారదః
యయావంగిరసా సాకం ధామ స్వాయంభువం ప్రభో

॥ 6-16-26 ॥

చిత్రకేతుస్తు విద్యాం తాం యథా నారదభాషితాం
ధారయామాస సప్తాహమబ్భుక్షః సుసమాహితః

॥ 6-16-27 ॥

తతః స సప్తరాత్రాంతే విద్యాయా ధార్యమాణయా
విద్యాధరాధిపత్యం స లేఖేఽప్రతిహతం నృప

॥ 6-16-28 ॥

తతః కతిపయాహౌభిర్విద్యయేధ్మనోగతిః
జగామ దేవదేవస్య శేషస్య చరణాంతికం

॥ 6-16-29 ॥

మృణాలగౌరం శితివాససం స్ఫుర
త్రైరీటకేయారకటిత్రకంకణం
ప్రసన్నవక్తారుణలోచనం వృతం
దదర్మ సిద్ధేశ్వరమండలైః ప్రభుం

॥ 6-16-30 ॥

తద్దర్మనధ్వస్సమస్తకిల్పః
స్వస్థామలాంతఃకరణోఽభ్యయాన్మన్మనిః
ప్రపృధ్భక్త్య ప్రణయాశ్రులోచనః
ప్రపృష్టరోమాఽనమదాదిపూరుషం

॥ 6-16-31 ॥

స ఉత్తమశ్లోకపదాబ్జవిష్టరం
ప్రేమాశ్రులేశైరుపమేహయన్ ముహుః
ప్రేమాపరుధాఖ్యలవర్ణనిర్గమో
నైవాశకత్తం ప్రసమీడితుం చిరం

॥ 6-16-32 ॥

తతః సమాధాయ మనో మనీషయా
బభాష ఏతత్ప్రతిలభ్యవాగసౌ

నియమ్య సర్వందియబాహ్యవర్తనం
జగద్గురుం సాత్మతశాప్తవిగ్రహం

॥ 6-16-33 ॥

చిత్రకేతురువాచ

అజిత జితః సమమతిభిః సాధుభిః
ర్ఘవాన్ జితాత్ముభిర్ఘవతా
విజితాస్తేఉపి చ భజతామకామాత్మనాం
య ఆత్మదోఉతికరుణః

॥ 6-16-34 ॥

తవ విభవః ఖలు భగవన్
జగదుదయస్థితిలయాదీని
విశ్వసృజస్తేంఉశాంశాస్తత్ర
మృషా స్పృధంతే పృథగభిమత్యా

॥ 6-16-35 ॥

పరమాణుపరమమహాతోస్య
మాద్యంతాంతరవర్తీ త్రయవిధురః
ఆదావంతేఉపి చ సత్యానాం
యద్రువం తదేవాంతరాలేఉపి

॥ 6-16-36 ॥

క్షిత్యాదిభిరేష కిలాపృతః
సప్తభ్రంగుణోత్తరేరండకోశః
యత్ర పతత్యాణుకల్పః
సహండకోటికోటిభిస్తదనంతః

॥ 6-16-37 ॥

విషయతృష్ణో నరపతచో
య ఉపాసతే విభూతీర్భు పరం త్వాం
తేషామాశిష ఈశ తదను
వినశ్యంతి యథా రాజకులం

॥ 6-16-38 ॥

కామధియస్యాయ రచితా
న పరమ రోహంతి యథా కరంభబీజాని
జ్ఞానాత్మన్యగుణమయేజి
గుణగణతోఉస్య ద్వంద్వజాలాని

॥ 6-16-39 ॥

జితమజిత తదా భవతా
యదాహ భాగవతం ధర్మమనవద్యం
నిప్పించనా యే మునయ ఆత్మారామా
యముపాసతే_పవర్ణాయ

॥ 6-16-40 ॥

విషమమతిర్మ యత్ర నృణాం
త్వమహమితి మమ తవేతి చ యదన్యత్
విషమధియా రచితో యః
స హ్యావిశుధ్మః క్షయిష్టరథర్మబహులః

॥ 6-16-41 ॥

కః క్షేమో నిజపరయోః
కియానర్థః స్వపరద్రుహో ధర్మేణ
స్వదోహత్తవ కోపః
పరసంపీడయా చ తథాధర్మః

॥ 6-16-42 ॥

న వ్యాఖ్యిచరతి తవేక్షా యయా
హ్యాఖ్యిహితో భాగవతో ధర్మః
స్థిరచరసత్వకదంబేష్యపృథగియో
యముపాసతే త్వార్యః

॥ 6-16-43 ॥

న హి భగవన్మష్టాచితమిదం
త్వద్దర్మనాన్మామశిలపాపక్షయః
యన్నామ సకృచ్ఛవణాత్ముల్మసకో_పి
విముచ్యతే సంసారాత్

॥ 6-16-44 ॥

అథ భగవన్ వయమధునా
త్వదవలోకపరిమృష్టాశయమలః
సురబుషిణా యదుదితం తావకేన
కథమన్యధా భవతి

॥ 6-16-45 ॥

విదితమనంత సమస్తం తవ
జగదాత్మనో జనైరిహచరితం

విజ్ఞాప్యం పరమగురోః కియదివ
సవితురివ ఖద్యోత్తైః

॥ 6-16-46 ॥

నమస్తుభ్యం భగవతే సకలజగ
త్మితిలయోదయేశాయ
దురవసితాత్మగతయే
కుయోగినాం భిదా పరమహంసాయ

॥ 6-16-47 ॥

యం వై శ్వసంతమను విశ్వస్యజః శ్వసంతి
యం చేకితానమను చిత్తయ ఉచ్ఛకంతి
భూమండలం సర్వపొయతి యస్య మూర్ఖీ
తస్మై నమో భగవతేఽస్తు సహస్రమూర్ఖే

॥ 6-16-48 ॥

శ్రీశుక ఉచ్చార
సంస్తుతో భగవానేవమనంతస్తమభాషత
విద్యాధరపతిం ప్రీతశ్శృత్రైతుం కురూద్వహ

॥ 6-16-49 ॥

శ్రీభగవానువాచ
యన్నారదాంగిరోభ్యం తే వ్యాహృతం మేఽనుశాసనం
సంసిద్ధోఽసి తయా రాజన్ విద్యయా దర్శనాచ్చ మే

॥ 6-16-50 ॥

అహం వై సర్వభూతాని భూతాత్మా భూతభావనః
శబ్దబ్రహ్మ పరం బ్రహ్మ మమోభే శాశ్వతీ తనూ
లోకే వితతమాత్మానం లోకం చాత్మని సంతతం
ఉభయం చ మయా వ్యాప్తం మయి చైవోభయం కృతం

॥ 6-16-51 ॥

యథా సుషుప్తః పురుషో విశ్వం పశ్యతి చాత్మని
ఆత్మానమేకదేశస్థం మన్యతే స్వప్న ఉణితః

॥ 6-16-52 ॥

ఏవం జాగరణాదీని జీవస్థానాని చాత్మనః
మాయామాత్రాణి విజ్ఞాయ తద్రఘ్యారం పరం స్వరేత్

॥ 6-16-53 ॥

యేన ప్రసుప్తః పురుషః స్వాపం వేదాత్మనస్తదా
సుఖం చ నిర్మణం బ్రహ్మ తమాత్మానమవేహి మాం

॥ 6-16-54 ॥

ఉభయం స్వరతః పుంసః ప్రస్నాపప్రతిబోధయో
అన్వేతి వ్యతిరిచ్యేత తజ్ఞానం బ్రిహ్మ తత్పరం

॥ 6-16-56 ॥

యదేతద్విస్మృతం పుంసో మద్భావం భిన్నమాత్రనః
తతః సంసార ఏతస్య దేహద్వేషా మృతేర్పుతిః

॥ 6-16-57 ॥

లబ్ధేహ మానుషీం యోనిం జ్ఞానవిజ్ఞానసంభవాం
ఆత్మానం యో న బుద్ధేత న క్వచిత్క్షేమమాప్నయాత్

॥ 6-16-58 ॥

స్మృత్యేహయాం పరిక్లేశం తతః ఘలవిపర్యయం
అభయం చాప్యనీహయాం సంకల్పాద్విరమేత్తువిః

॥ 6-16-59 ॥

సుఖాయ దుఃఖమొక్కాయ కుర్వాతే దంపతీ క్రియాః
తతో నివృత్తిరప్రాప్తిర్థుఃఖస్య చ సుఖస్య చ

॥ 6-16-60 ॥

ఏవం విపర్యయం బుధ్భా సృణాం విజ్ఞాభిమానినాం
ఆత్మనశ్చ గతిం సూక్ష్మాం స్థానత్రయవిలక్షణాం

॥ 6-16-61 ॥

దృష్టప్రతుతాభిర్మాత్రాభిర్మిర్మర్మక్షః స్వేన తేజసా
జ్ఞానవిజ్ఞానసంతుష్టో మద్భుక్షః పురుషో భవేత్

॥ 6-16-62 ॥

ఏతావానేవ మనజైర్యేగవైపుణ్యబ్దిభిః
స్వర్థః సర్వత్తునా జ్ఞేయో యత్పరాత్మైకదర్శనం

॥ 6-16-63 ॥

త్వమేతచ్ఛద్భయా రాజన్వప్రమత్తో వచో మమ
జ్ఞానవిజ్ఞానసంపన్మౌ ధారయన్నాశు సిద్ధ్యసి

॥ 6-16-64 ॥

శ్రీశుక ఉవాచ

ఆశ్వస్య భగవానిత్తం చిత్రకేతుం జగద్గురుః
పశ్యతస్తస్య విశ్వాత్మా తతశ్చంతర్థధే హరిః

॥ 6-16-65 ॥

ఇతి శ్రీమద్భాగవతే పారమహంస్యం సంహితాయాం షష్ఠస్యుంథే షోదశో ధ్యాయః

॥అథ క్షమా పార్థనా॥

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ |
తత్పర్యం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోత్సుతే॥

॥ అథ భగవత్పమర్పణమ్ ॥

కాయేన వాచా మనసేష్టిమైర్య బుధ్యత్మనా వా ప్రకృతేస్మిభావాత్ |
కరోమి యద్యత్ సకలం పరమై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

॥ అథ లోకమై పార్థనా ॥

సర్వే భవమ్తు సుఖినః సర్వే సమ్తు నిరామయః ।
సర్వే భద్రాణి పశ్యమ్తు మా కళ్చిత్ దుఃఖభాగ్భవేత్ ॥

॥ అథ మంగళమ్ ॥

శ్రియః కాన్తాయ కల్యాణనిధయే నిధయేత్రథినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥
